ESTIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS,

LATVIJOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

IR

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS

SUSITARIMAS

DĖL BALTIJOS ORO ERDVĖS STEBĖJIMO

IR KONTROLĖS SISTEMOS ORGANIZAVIMO

Estijos Respublikos Vyriausybė, Latvijos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė, toliau – Šalys,

atsižvelgdamos į narystę Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijoje (toliau – NATO), indėlį į Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos nacionalinės oro erdvės suverenumo stiprinimą ir pastangas skatinti kartu kurti nacionalines oro erdvės gynybos sistemas, sąveikias su NATO ir jos šalių narių struktūromis, tam, kad nacionalinės gynybos sistemos atitiktų bendruosius NATO standartus ir reikalavimus;

siekdamos prisidėti prie Šalių tarptautinio bendradarbiavimo skatinimo;

norėdamos toliau kurti Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemą, kuri turėtų toliau nurodytą aiškiai apibrėžtą organizacinį, administracinį ir finansinį statusą ir būtų naudojama su dalyvavimu NATO oro erdvės gynybos sistemoje susijusiems uždaviniams įgyvendinti;

įgyvendindamos Šalims skirtas rekomendacijas dėl valdymo ir pranešimų centro veikimo nutraukimo ir Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo ateityje (angl. BFC) pačių veiksmingiausių ir efektyviausių sprendimų užbaigus pasiruošimą Oro erdvės vadovavimo ir kontrolės sistemos (angl. ACCS) diegimui;

siekdamos nustatyti Šalių bendradarbiavimo Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos organizavimo ir valdymo srityje pagrindą;

pripažindamos, kad bendradarbiaujant pagal šį Susitarimą bus taikomos 1951 m. birželio 19 d. pasirašyto Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimo dėl jų karinių pajėgų statuso nuostatos;

pažymėdamos, kad 2013 m. gegužės 28 d. Vilniuje pasirašyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Estijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl įslaptintos informacijos abipusės apsaugos, 2014 m. gruodžio 3 d. Vilniuje pasirašyto Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl įslaptintos informacijos abipusės apsaugos, 2011 m. liepos 20 d. įsigaliojusio Estijos Respublikos Vyriausybės ir Latvijos Respublikos Vyriausybės susitarimo dėl keitimosi įslaptinta informacija ir jos abipusės apsaugos nuostatos taikomos įgyvendinant šį Susitarimą saugomai, tvarkomai, sukauptai, perduotai įslaptintai informacijai ar įslaptintai informacijai, kuria keičiamasi, ir

patvirtindamos, kad Šalys kartu prisiima atsakomybę už šio Susitarimo įgyvendinimą,

s u s i t a r ė:

I straipsnis

Akronimai ir santrumpos

Šiame Susitarime vartojami akronimai ir santrumpos:

a) **BALTNET** – Baltijos oro erdvės stebėjimo tinklas ir kontrolės sistema;

b) **CRC** – valdymo ir pranešimų centras;

c) **CRCiB** – atsarginis valdymo ir pranešimų centras;

d) **CRCiC** – atsakingas valdymo ir pranešimų centras;

e) **MC** – ministrų komitetas;

f) **MCG** – karinė koordinavimo grupė;

g) **MilC** – karinis komitetas;

h) **NATO** – Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacija;

i) **NATO SOFA** – 1951 m. birželio 19 d. Londone pasirašytas Šiaurės Atlanto Sutarties Šalių susitarimas dėl jų karinių pajėgų statuso;

j) **NATINAMDS** – NATO integruota oro erdvės ir priešraketinės gynybos sistema;

k) **RP** – radiolokacinis postas.

II straipsnis

Apibrėžtys

Šiame Susitarime vartojamos šios sąvokos:

a) ginkluotė – pagal šį Susitarimą tai oro policijos funkcijas atliekantys arba gynybiniai naikintuvai;

b) BALTNET yra NATINAMDS sudedamoji dalis. Jos paskirtis – Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos teritorijose stebėti oro erdvę, vykdyti ginkluotės valdymą, atlikti vadovavimo ir valdymo funkcijas, rengti mokymus. Ją sudaro CRC, RP postai ir BALTNET priskirta įranga;

c) CRC – BALTNET sudedamoji dalis, organizuoti taktiniai nacionaliniai oro erdvės vadovavimo ir valdymo vienetai, įkurti atitinkamai kiekvienos Šalies teritorijoje, kuriuose dirba vietos personalas ir kurie skirti oro erdvės stebėjimo ir ginkluotės valdymo operacijoms vykdyti;

d) CRCiC – atitinkamas CRC, kuris tam tikru metu taikant rotacijos principą atsakingas už ginkluotės valdymą Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos teritorijose;

e) CRCiB – atitinkamas CRC, kuris tam tikru metu taikant rotacijos principą yra CRCiC pavaduojantis centras;

f) RP postai – atitinkamai kiekvienos Šalies teritorijoje, kaip BALTNET sudedamosios dalys, įsteigti ir organizuoti nacionaliniai taktiniai vienetai;

g) BALTNET priskirta įranga – radarai, radijo ir ryšio linijos, kita BALTNET sistemos veiklai būtina įranga.

III straipsnis

Bendrosios nuostatos

1. BALTNET tikslas – užtikrinti Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos nacionalinės oro erdvės suverenumą, t. y. nuolat naudojantis šalių oro erdvės stebėjimo priemonėmis bei oro erdvės vadovavimo ir valdymo sistemomis prisidėti prie NATO oro erdvės vientisumo išsaugojimo.

2. Šio Susitarimo tikslas – apibrėžti Šalių bendradarbiavimo BALTNET organizavimo ir valdymo srityje pagrindą.

IV straipsnis

Organizavimas ir valdymas

1. Siekdamos organizuoti ir valdyti BALTNET, Šalys susitaria bendradarbiauti per šiuos esamus Baltijos valstybių bendradarbiavimo organus: MC, kurį sudaro atitinkamų Šalių gynybos (krašto apsaugos) ministrai ar jų paskirti atstovai, MilC, kurį sudaro atitinkamų Šalių kariuomenės vadai arba jų paskirti atstovai, ir MCG, kurį sudaro atitinkamų Šalių oro pajėgų vadai ar jų paskirti atstovai.

2. MC yra aukščiausioji BALTNET politinė valdžia, kuri vienintelė atsakinga už:

a) sprendimų dėl politikos priėmimą ir politikos gairių nustatymą;

b) bendro BALTNET organizavimo tvirtinimą;

c) MilC kylančių ginčų sprendimą.

3. MilC yra karinė BALTNET valdžia, kuri atsakinga už:

a) rekomendacijų dėl politikos ir tolesnės BALTNET plėtros teikimą MC;

b) konsultacijų kariniais klausimais, susijusiais su tolesne BALTNET plėtra, teikimą MC;

c) BALTNET operacijų koncepcijos ir kitų veiklos dokumentų tvirtinimą.

4. MCG atsakinga už:

a) BALTNET koordinavimą ir valdymą;

b) visos su BALTNET susijusios būtinos informacijos ir pagalbos teikimą MilC.

5. MC ir MilC savo funkcijoms atlikti gali sudaryti jiems pavaldžias darbo grupes.

V straipsnis

CRC įkūrimas

1. Šalys susitaria įkurti tris atskirus nacionalinius CRC – po vieną Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos ir Lietuvos Respublikos teritorijose. Kiekvienas iš trijų CRC stebės valstybės, kurioje įkurtas, oro erdvę, visi trys CRC dalysis padėties oro erdvėje vaizdu (angl. RAP), radarų duomenimis, skrydžio planų informacija (angl. FPI) ir bendrai naudosis „žemė–oras–žemė“ radijo ryšio pajėgumais tam, kad visiems nacionaliniams vienetams būtų sudaryta galimybė vykdyti CRCiC pareigas.

2. Konkrečios CRC, CRCiB, CRCiC funkcijos, praktiniai CRC vadovavimo, valdymo ir organizavimo aspektai, profesinis rengimas, įrangos standartai, stebėjimo ir ginklų kontrolės palaikomosios funkcijos, CRCiB ir CRCiC rotavimo tvarka ir sąlygos, pasirengimo laikas, operacijų koncepcija ir kiti veiklos dokumentai bus nurodomi atskiruose Šalių gynybos (krašto apsaugos) ministerijų sudarytuose susitarimuose.

VI straipsnis

Teisinis statusas

1. Įsteigtų nacionalinių CRC ir RP veiklą reglamentuoja atitinkamų Šalių teritorijose galiojantys įstatymai ir kiti teisės aktai.

2. NATO SOFA nuostatomis reglamentuojamas kitos Šalies teritorijoje su BALTNET veikla susijusias pareigas vykdančio personalo statusas.

VII straipsnis

Nuosavybė ir turtas

1. Jei nesusitariama kitaip, kiekviena Šalis yra jos valstybės teritorijoje esančios BALTNET priskirtos įrangos, infrastruktūros, techninės ir programinės įrangos savininkė ar valdytoja ir atsako už jų eksploatavimą ir priežiūrą.

2. Be MilC pritarimo nė viena Šalis negali modifikuoti, pakeisti įrangą ar programinę įrangą arba keisti ją kita, jei tai darytų poveikį duomenų turiniui ar elektroninėms duomenų savybėms.

VIII straipsnis

Įsipareigojimai

1. Šalys susitaria plėtoti BALTNET ir užtikrinti CRC veikimą laikydamosi galiojančių NATO procedūrų ir standartų bei atitinkamų Šalių teritorijose galiojančių įstatymų ir kitų teisės aktų.

2. Kiekviena Šalis atsakinga už tinkamą savo CRC ir RP personalo sukomplektavimą ir jo parengimą.

3. Kiekviena Šalis sutinka pasirūpinti infrastruktūra, kuri būtina ir tinkama atitinkamiems CRC įkurti ir veikti, ir skirti BALTNET reikiamą įrangą, būtiną BALTNET funkcionavimui užtikrinti.

4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad informacija apie trečiųjų šalių sukeltas avarijas, incidentus ir padarytus oro erdvės pažeidimus Šalims būtų pateikiama laiku.

5. Kiekviena Šalis bendradarbiauja vienai iš Šalių atliekant trečiųjų šalių sukeltų avarijų, incidentų ir padarytų oro erdvės pažeidimų tyrimus ir sudaro jiems palankias sąlygas.

IX straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Jei nesusitariama kitaip, Šalys padengia savo atitinkamų nacionalinių CRC ir RP išlaidas.

2. Kai į V straipsnio 2 dalyje nurodytų atskirų susitarimų taikymo sritį su BALTNET veikla susiję finansiniai reikalai nepatenka, Šalys susitaria, kad Šalių gynybos (krašto apsaugos) ministerijos dėl jų tarsis sudarydamos atskirus susitarimus arba kiekvienu konkrečiu atveju.

X straipsnis

Informacijos apsauga

Įgyvendinant šį Susitarimą saugomai, tvarkomai, sukauptai, perduotai įslaptintai informacijai ar įslaptintai informacijai, kuria keičiamasi, taikoma Šalių sudarytuose tarptautiniuose susitarimuose nustatyta tvarka ir galiojantys įslaptintos informacijos apsaugą reglamentuojantys tarptautiniai teisės aktai.

XI straipsnis

Ginčų sprendimas

Šalių ginčai dėl šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo sprendžiami Šalių derybomis kiek įmanoma žemiausiu lygiu ir neperduodami spręsti jokiam tarptautiniam tribunolui ar trečiajai šaliai.

XII straipsnis

Depozitaras

Lietuvos Respublikos Vyriausybė yra šio Susitarimo depozitaras.

XIII straipsnis

Įsigaliojimas, galiojimas ir denonsavimas

1. Šis Susitarimas įsigalioja praėjus 90 (devyniasdešimt) dienų po to, kai depozitaras diplomatiniais kanalais gauna paskutinį rašytinį pranešimą apie nacionalinės teisės reikalavimų, būtinų šiam Susitarimui įsigalioti, įvykdymą. Depozitaras informuoja Šalis apie kiekvieną gautą pranešimą ir šio Susitarimo įsigaliojimo datą.

2. Įsigaliojus šiam Susitarimui, 2007 m. kovo 2 d. Vysbadene pasirašytas Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės susitarimas dėl Baltijos oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos plėtojimo ir 2007 m. kovo 2 d. Vysbadene pasirašytas Estijos Respublikos Vyriausybės, Latvijos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolas dėl bendro valdymo ir pranešimų centro Karmėlavoje ir jo personalo statuso netenka galios.

3. Šis Susitarimas sudaromas neribotam laikui. Jį gali denonsuoti bet kuri Šalis atsiųsdama rašytinį pranešimą depozitarui, kuris apie kiekvieną tokį pranešimą ir jo gavimo datą diplomatiniais kanalais informuoja kitas Šalis. Denonsavimas įsigalioja praėjus 6 (šešiems) mėnesiams po to, kai depozitaras gauna pranešimą. Susitarimas netenka galios Susitarimą denonsavusiai Šaliai.

4. Kol bus baigtos šiam Susitarimui įsigalioti reikalingos procedūros, šį Susitarimą pasirašius, jo nuostatos taikomos laikinai, kiek tai neprieštarauja Šalių Konstitucijoms, įstatymams ir kitiems teisės aktams.

XIV straipsnis

Pakeitimai

Bet kuri Šalis gali bet kada inicijuoti šio Susitarimo pakeitimus. Prašymas pateikiamas depozitarui, kuris apie tokį pranešimą ir jo gavimo datą diplomatiniais kanalais informuoja kitas Šalis. Pakeitimai įsigalioja šio Susitarimo XIII straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

Pasirašyta 2019 m. spalio 24 d. Briuselyje vienu egzemplioriumi estų, latvių, lietuvių ir anglų kalbomis. Visi tekstai yra autentiški ir deponuojami depozitaro archyvuose. Depozitaras visoms Šalims perduoda patvirtintas šio Susitarimo kopijas. Kilus nesutarimų dėl aiškinimo, vadovaujamasi tekstu anglų kalba.

Estijos Respublikos Vyriausybės vardu	**Latvijos Respublikos Vyriausybės vardu**	**Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu**